



IΦ-Sophia

Revista eletrônica de investigação filosófica, científica e tecnológica

Crítica

Pri “Korpa graveco en greka socio: vivo kaj morto” skribita por Alessandra Serra Viegas

Por: José Provetti Junior (jose.provetti@ifpr.edu.br)⁵⁹

Teksto sub kritikon de dua numero de *IΦ-Sophia* estas la artikolo eldonita en la ĵurnalo NEARCO: Antikva ĵurnalo, sub la respondeco de Anktiveca Studa Grupo – ASG, el Ŝtata Universitato el Rio de Janeiro – ŜURJ en 2008.

59 É mestre em Filosofia Moderna e Contemporânea pela Universidade Estadual do Oeste do Paraná – UNIOESTE, na cidade de Toledo/ PR, mestre em Cognição e Linguagem pela Universidade Estadual do Norte-Fluminense Prof. Darcy Ribeiro – UENF, na cidade de Campos dos Goytacazes/ RJ, possui Reconhecimento de Saberes e Conhecimentos equivalente ao título de doutor (RSC III) – IFPR, é especialista em História, Arte e Cultura pela Universidade Estadual de Ponta Grossa – UEPG, na cidade de Umuarama/ PR, especialista em Saúde para Alunos e Professores dos Ensinos Fundamental e Médio pela Universidade Federal do Paraná – UFPR, na cidade de Cruzeiro do Oeste/ PR, graduado e licenciado em Filosofia pela Universidade do Estado do Rio de Janeiro – UERJ. É servidor público federal, docente de Filosofia EBTT, lotado no Instituto Federal do Paraná – IFPR, na cidade de Assis Chateaubriand/ PR, atuando na disciplina de Filosofia nos cursos Técnicos Integrados de Informática e Eletromecânica. É membro do Comitê de Assessoramento da Pró-reitoria de Pesquisa, Extensão e Inovação do IFPR. É professor e pesquisador do Núcleo de Estudos da Antiguidade – NEA – UERJ e do Grupo de estudos Karl R. Popper – UNIOESTE. É professor, pesquisador-efetivo e Coordenador Geral do Grupo de pesquisa Filosofia, Ciência e Tecnologias – IFPR. Está vinculado às Linhas de Pesquisa Imbricações entre Hipócrates e Platão, Grupo de estudos sobre pensamento e mentalidades, Grupo de estudos filosóficos transdisciplinares – GEFT – Umuarama, Platonismo Alexandrino, Filosofia, Ciência e Tecnologias. Coordena os Projetos de Pesquisa Orientação Comunitária na Educação Básica, Filosofia, Ciência e Tecnologias, As origens do racionalismo popperiano, Filosofia, Ciência e Religião Espírita no Brasil: séculos XIX-XX, Idioma Internacional Neutro – Esperanto, O pensamento Pedagógico de Johan Heinrich Pestalozzi, Da genealogia da história: Grécia Arcaica e Clássica, História da Filosofia Antiga, O dualismo *psyché-sôma* e História das Ideias e das Mentalidades. É membro do Corpo Editorial dos periódicos JPJ Editor, Revista Contemporânea de Educação e *IΦ-Sophia*: Revista eletrônica de investigações filosófica, científica e tecnológicas. É revisor dos periódicos Espaço Acadêmico, *Acta Scientiarum*: Ciências Humanas e Sociais e Revista Contemporânea de Educação. É autor de artigos científicos em diversos periódicos nacionais, é autor dos livros “O dualismo em Platão” (2014) e “A alma na Hélade: a origem da subjetividade Ocidental” (2011), coautor dos livros “Filosofia Contemporânea, Lógica e Ciência” (2013), “Gravidez e adolescência” (2009) e “Vida, morte e magia no mundo antigo” (2008).



IΦ-Sophia

Revista eletrônica de investigação filosófica, científica e tecnológica

Aŭtorino estas profesorino Viegas. Ŝi estas studentino de doktoreco en Kompara Historio en Federala Universitato el Rio de Janeiro – FURJ, ŝtata publika servilino, instruistino de Portugala Lingvo en Eduka Sekretario el Rio de Janeiro, stakigis en la Ŝtata Kolegio Inĝeniero Ŝtonminejo (Engenheiro Pedreira), en Japeri urbo, en la Rio de Janeiro Ŝtata/ Brazilo, kaj estas esploristino ĉe Anktiveca Studa Grupo – ASG, el Ŝtata Universitato el Rio de Janeiro – ŜURJ.

En ĉi tiu teksto, Viegas proponis ekzameni la konstruado de la bildo de la Anktikva, Klasika kaj Helenisma greka heroo tra Historio, Literaturo kaj Ikonografia, establante, specife, en la verko "Ilíada", de Homero, plejparte, kaj la demando pri "bela morto" traktita por Jean-Pièrre Vernant, en siaj libroj.

Viegas alproksimiĝo estas gvidita en marki kiel "Historio de la Korpo", la teoria referenca estas José Carlos Rodrigues. De tiu perspektivo, Viegas konstatas ke havas integrado inter korpo kaj ĝia reprezento en la tuta historio kaj, laŭe, ŝi fokusis pri la temo, en la indikita periodo, tio estas, Antikva, Klasika kaj Helenisma greko.

Por Viegas, korpo estas sócia konstruo, ĉar homo estas sócia estaĵo kaj, nepre, korpo estas inkluzivita em socio. Estas en ĉi tiu mezuro ke ŝi protektas tezon ke la korpo estas, komence, la unua kaj la plej natura instrumento aŭ teknika rimedo de la homo en socio.

Sekve, la korpo, por Viegas, ricevas socian valoron kaj ŝi komencas, do, de la supozo ke same okazis en la helenaj socioj, en brazila socio havas iun similan proksimigon al tiuj. De kie venas intereson de Viegaspor analizi, kompareble, valorojn kiujn korpo havis en Grekio, por kompreni la valora korpo en niaj tagoj, en Brazilo.

La ĉefa demando de Viegas estas la koncepto de "bela" (*kalós*), ke en la grekoj havis kaj ŝi provas analizi kion estas efektoj de kontinueco aŭ rompo de tiu koncepto en Brazilo.



IΦ-Sophia

Revista eletrônica de investigação filosófica, científica e tecnológica

Tiam, Viegas informas al legantojn tri helena koncipoj de beleco: Homero, Platono kaj Aristotelo; kiel gvidaj principoj por tir malsamaj aksoj kiuj persvadas en la senkonscio kolektiva de Antkivaj Grekaj Socioj.

En homera koncepto, korpo ŝprucas kiel soldata korpo, kiu celas "belan morton", tio estas, la juna mortis en batalkampo, en la persekutado de areté (ekscelenco), kiel rimedo per kiu ĝi povas socia senmorteco.

En platona persketivo, en la verko "Respubliko", Viegas prezentas belan korpon kiel perfekta identecon inter animo-korpo, kun beleco de rekta rolo en la alia.

Jam Aristotelo, bela korpo estas necesa antaŭkondiĉoj por intelekta pliboniĝo.

En la tri perspektivoj, ĝi observas ke Viegas ne enterprenis konceptan kritikan analizon, ĉesante, pli larĝe en la homera koncepto enhavita en la "Iliado" kaj klopodante identigi ĉi koncepto en la ikonografia de ruĝa farba kaldronoj de la Klasika periodo.

Viegas nur informas ke beleco estis koncipita por la grekoj kiel "tiu kiu plaĉis al la okuloj". Tiu aserto de la aŭtorino estas pravigita en la menciita ikonografia kaj provas, kompari, per kontrasto, kiel la grekoj konturis iliajn diojn kontraŭe la Egiptoj, elstaranta ke distingo, esence, estis nesimetrio kontraste al malsimetrio. Kio, en si mem, signifas Viegas, Helenaj ligis belecon al kio estis agrabla kaj plezura.

En donita parto de la teksto, Viegas, bazita pri Vernant diras ke beleco de la korpo de la heroo estas kovrita per kupro kaj okuloj emergas brilon de lia furiozo kaj determina batalistoj.

Viegas mencias ke zorgo por korpo de la vivanta heroo estas priskribita en la "Iliado", de Homero, tamen, ne faras citaĵojn aŭ specifaj indikoj de zorgoj, sed referencas al ceramiko kun ruĝaj pentraĵoj, el Klasika periodo, por ekzempli.



IΦ-Sophia

Revista eletrônica de investigação filosófica, científica e tecnológica

Ankoraŭ raportante al fenomenaj tekstoj, bazita pri Klasikaj ceramikaj farbon, Viegas certigas ĉeeston kuracistan batalantoj, en reprezento de Aquiles zogante Pátroclo.

Tamen, formo kiun tia reprezento estas nekonata de homera teksto, kiun faras argumenton ion malforta, ĉar ĝi estas reprezento de Klasika pentristo. Eble, de uno versio de la "Iliado", kiu ne postvivis skriban laboron de la V^a a. K. Jarcento? aŭtorino ne enprofundiĝi pri la temo.

Tiam, Viegas konstruas ideon ke tio batalanta socio, la zorgado de batalanto por alia estis baza kondiĉo, tamen, sen ajna tekstabazo kaj, ĉefe, fondita en la pentrartoj de Klasika ceramiko, tiel indikante iujn anakronisma, kvankam posedeco de homera parolo, certe kaj, tial nekonata hodiaŭa legado de la teksto de "Iliado".

Ĉiuj argumentoj proponitaj por Viegas, indikas ke imaginara helena aristokrato, ne estis malbelaj homoj, ne maltrankviligi, la aŭtorino nepre defini konceptojn de "belo" kaj "malbelo" kiu adoptantas, indiki, nur, ke la korpo estis rekta reprezentado de homa socia pozicio. Nu, tiu aserto estas stranga, ĉar kio estas implicita en la Arkaika ideo de beleco, speciale la soldato? Ŝajnas ke Viegas neglektis bazi ŝia ekspozicio ĉe tiu punkton kaj ŝia analizon ŝajnas iom anakronismaj kaj dekliva al certaj nuntempaj interpretadoj de beleco ol argumento vera historiografa fundamentaĵo.

Kvankam raportante al la "valoraj homera sistemo" ĉe neniu punkto de la teksto faras Viegas ĉi tiuj valoroj. Ŝi ne mencias Vernant opinio pri demando de la korpo, en vivo kaj la morto, kaj ĉefe koncernita establi rilaton inter korpa reprezentoj en Literaturo kaj Ikonografio, neglektas reprezentadon de la Historio kaj socian valoroj implicitaj en ĉi tiuj reprezentoj, lasante ludanto en granda teoria vakuo pri ĝi.

Kiel komenciĝanta kiel viva heroo korpo enfokusigas estas analizo



IΦ-Sophia

Revista eletrônica de investigação filosófica, científica e tecnológica

efektivigita por Viegas pri mortinta heroa korpo. Viegas mencias la manieroj en kiuj la herooj Hektor kaj Sarpedon havas siajn korpojn zorgeme per dioj, do, ekstreme anti naturalaj kaj, en tiu senso, ĝi raportas nur al tre interesa diskuto, sed tio ni estis ĝisfunda, mankas novajn evoluojn en la stonteco, en aparta koncerne al la Morta Adoro kaj religia kaj ekzista koncepto de eidolon (korpa imago). Kiel bone traktita por Vernant en pluraj de liaj verkoj!

Alia grava afero, sed malbone traktitaj dum teksto de Viegas opozicio, markita de la aŭtorino inter "bela morto" X "morto de la komuna viro" kaj la "juna morto" X "en la morto de la maljuna". Kvankam indikante tiajn frandajn temon, Viegas, bedaŭrinde, ne disvolvas.

Do, finiĝas tiu kritiko, indikante la leganto de la teksto de la instruistino Viegas por legi kaj, ĉu estas de intereso, enprofundiĝante studojn pri ĉi palpitanta temo de korpa reprezento, estu en Helena socioj aŭ en nuntempa brazila kaj speciala temo de korpo-mensa rilato, tiel kara al Filozofio kaj Historio de interrilata menso-korpo.